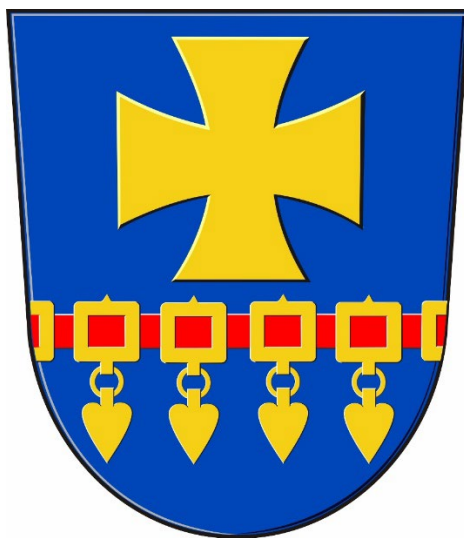

**KAUPUNGINHALLITUKSEN
LAUSUNTO
VUODEN 2024
ARVIOINTIKERTOMUKSEEN**

KAUPUNGINHALLITUKSEN LAUSUNTO VUODEN 2024 ARVIOINTIKERTOMUKSEEN

Kaupunginhallitus on pyytänyt lautakunnilta selvityksiä vuoden 2024 arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin ja kannanottoihin. Lautakuntien, viranhaltijoiden ja kaupunginhallituksen vastaukset on koottu alla olevaksi lausunnoksi.

Kaupunginhallitus

Konsernihallinto ja elinvoimapaalvelut

- 1. Kaupungin strategian mukainen tavoite on pitää kaupungin talous tasapainossa. Tilinpäätöksen tietojen valossa tavoite on toteutunut vuoden 2024 osalta, sillä tilikauden tulos oli ylijäämäinen ja kumulatiivinen ylijäämä kasvoi.*

Kaupungin lainakanta on jatkanut kasvuaan (6,4 m€), koska merkittävää investointitarvetta ei pystytty rahoittamaan tulorahoituksella. Tilikaudella 2024 investointien määrä oli poistoihin ja tulorahoitukseen suhteutettuna liian korkealla tasolla. Valtuuston joulukuussa 2023 hyväksymän vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024–2026 taloussuunnitelman mukaan lainakanta kääntyy laskuun vuonna 2026. Tarkastuslautakunta painottaa, että tavoitteessa pysyminen on tärkeää.

Kaupunginhallitus toteaa, että hallitus näkee talouden seurannan tärkeänä kaikilla organisaatiotasolla toimintayksikön esihenkilöstä tehtäväaluepäällikköön ja edelleen toimialajohtajaan ja toimielimeen. Talousarvion toteutumisen seurannasta on ohjeistettu eri tasoja talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa. Jokaiselle kaupungin kustannuspaikalla on vastuuhenkilö. Järjestelmät ja ohjeistus talouden tarkkaan seurantaan ovat siis kunnossa.

Kuntatalouteen vaikuttaa kuitenkin moni muukin asia kuin talouden tarkka seuranta. Valtion toimenpiteet, verotulojen kertymän muutokset sekä korkokannan kohoaminen saattavat aiheuttaa kuntatalouteen merkittäviä haasteita tarkasta määrärahasuunnasta huolimatta.

Kaupunginhallituksella on vakaa tarkoitus saada lainakanta kääntymään laskuun. Tämä on huomioitu mm. vuoden 2026 talousarvion laadintaohjeissa, joissa toimialojen investoinneille on asetettu enimmäismäärät.

- 2. Tarkastuslautakunta toteaa, että erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä yksikään ei täyty Kauhavan kaupungin osalta vuonna 2024. Konsernin kertynyt ylijäämä on noin 35 milj. € ja per asukas ylijäämä on 2329 €. Konsernin kertynyt ylijäämä pysyi vuonna 2024 lähes vuoden 2023 tasolla. Tarkastuslautakunta on kuitenkin arviointityössään kiinnittänyt huomiota siihen, että kuntakonsernin lainamäärä kasvaessa, olisi tällä vaikutusta useampaan tunnuslukuun. Tarkastuslautakunta on huolissaan rahoituksen riittävydestä, sillä konser-*

nin lainakannan kasvaessa rahoitus- ja korkokulut rasittaisivat käyttötaloutta. Tarkastuslautakunta toivoo, että valtuusto kiinnittää erityistä huomiota siihen, että tulevien vuosien taloussuunnittelussa saavutetaan talouden tasapaino.

Kaupunginhallituksen tavoitteena on tasapainoisen talouden säilyttäminen myös tulevaisuudessa. Tavoite on huomioitu mm. vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2028 taloussuunnitelman laadintaohjeessa. Myös konserniyhtiöiden on pyrittävä pienentämään lainakantaansa mahdollisuuksien mukaan. Kaikille tytäryhtiöille tullaan talousarviossa asettamaan talouden tavoitteeksi vähintään nollatulos.

Kaupunginhallitus on asettanut talouden tasapainon säilyttämisen varmistamiseksi myös alkaneelle hallituskaudelle Kestävä kuntatalous -toimikunnan, joka omalta osaltaan seuraa talouden kehitystä ja pohtii keinoja käyttötalousmenojen pienentämiseen ja -tulojen lisäämiseen.

- 3. Tarkastuslautakunta korostaa Kauhavan kaupungin määrätietoista panostusta elinvoiman, veto- ja pitovoiman kehittämiseen, mikä näkyy kaupungin vahvana sijoituksena alan indekseissä sekä sen kyvyssä hyödyntää paikallisia voimavaroja talouden ja väestön supistumisen olosuhteissa. Lisäksi lautakunta arvostaa Kauhavan pitkäjänteistä työtä yrittäjäystävällisen imagon kehittämisessä.*

Kaupunki toteutti hallintosäätö- ja organisaatiouudistuksen, joka tuli voimaan kesäkuun 2025 alusta alkaen. Uudistuksessa muodostui Kehityskeskukseen ja maankäyttöpalveluiden (ml. rakennus- ja ympäristöluvut) toiminnoista uusi Elinvoimapalvelut toimiala, jonka tehtävänä on vastata kaupungin kasvuun ja kehittymiseen tähtäävistä toiminnoista sekä toimintaedellytysten luomisesta vetovoimaisen kaupungin kasvulle, kaupunkiympäristön kehittämiseksi, rakenteelliselle toimivuudelle ja viihtyisyydelle. Käytännössä muutos tarkoittaa, että esimerkiksi yritysasiakasta voidaan palvella samalta toimialalta maanhankinnassa, kaavoituksessa, tontti-, toimitila- ja lupa- asioissa sekä yritysneuvonnassa. Tämä lisää kaupungin yritysystävällisyyttä entisestään.

Investoinnit

- 1. Pitkään jatkunut kaupungin talouden kantokykyä raskaampi investointiohjelma kasvat-
taa kaupungin lainavastuiden määrää merkittävästi. Investointien kestävä taso on mah-
dollista saavuttaa vasta vuonna 2026, jolloin kaikki isot rakennushankkeet on toteutettu
ja voidaan keskittyä kiinteistöjen ylläpitosaneerauksiin sekä liikenneväylien peruskor-
jaamiseen. Tarkastuslautakunta suosittelee, että seuraavien vuosien investoinneissa
huomioidaan etenkin teiden korjausvelka.*

Kaupungin rakennuskantaa on uudistettu viime vuosien aikana merkittävästi, ja supis-
tavat investointimäärärahat on tarkoitus keskittää jatkossa muuhun kuin uudisraken-
nuksiin. Haasteena on kuitenkin välttämätön tavoite lainakannan kääntämisestä las-
kuun, mikä tarkoittaa sitä, että investointitaso tulee laskea selvästi vuosikate- ja poisto-
tasoa alhaisemmaksi. Näin ollen tiestön korjausvelkaa ei pystytä kuroma umpeen
nopealla tahdilla.

- 2. Tarkastuslautakunta näkee erityisen tärkeäksi sen, että pienempien investointihankkei-
den toteutukseen kaupunki hakee yhteistyökumppaneiksi järjestöjä ja muita kolmannen*

sektorin toimijoita, jotka pysyvät hyödyntämään eri rahoituskanavia. Myös kaupungin omissa investoinneissa on hyödynnettävä kaikki ulkopuolinen rahoitus.

Kaupunki on omien investointihankkeiden valmistelussa pyrkinyt selvittämään ja hyödyntämään kaikki ulkopuoliset rahoituskanavat. Valtaosa investoinneista on kuitenkin sellaisia, joihin ei ulkopuolista rahoitusta ole saatavilla.

Kuten tarkastuslautakunta arviointikertomuksessaan toteaaakin, Kauhavalla on toteutettu viime vuosina erityisesti suuria yleishyödyllisiä investointihankkeita. Kaupunki on hakenut hankkeita itse, tukenut aktiivisesti 3. sektorin hakuja ja myöntänyt niihin tarvittavan kuntarahoituksen. Tiukan kuntatalouden aikana hanketoiminnan ja yritystukien kautta on mahdollista saada merkittävä lisäresurssi kaupungin alueella olevan yritystoiminnan kehittämiseen ja tukemiseen sekä mm. kaupungin asumisviihtyvyyden ja palvelujen parantamiseen. Samaa toimintamallia kaupunki tulee toteuttamaan myös jatkossa. Hienoja esimerkkejä toteutetuista hankkeista löytyy useita koko kaupungin alueelta.

- 3. Erityisesti useamman vuoden aikana toteutettujen hankkeiden kustannusseurannassa on ollut puutteita. Käytäntöjä on terävöitetty vuodelle 2024, ja tilivelvollisia on ohjeistettu varmistamaan määrärahojen riittävyys seurantavelvoitetta terävöittämällä ja välittömällä reagoinnilla näköpiirissä oleviin poikkeamiin. Investointi on toteutettava siten, että hyväksytty hankinta-arvo ei ylity. Henkilöstölle on järjestetty hankintakoulutusta tilikaudella 2024. Tarkastuslautakunta pitää kustannusseurannan kehittämistä tärkeänä ja korostaa jatkuvan seurannan merkitystä talouden hallinnan parantamiseksi.*

Investoinneista tilivelvollisia viranhaltijoita sekä toimistohenkilöstöä on opastettu kustannusten kertymisen seurannassa ja tarkoitukseen on laadittu erilaisia keinoja excel-taulukoista ohjelmasta saataviin raportteihin. Investointien kustannusten seurantaan tulaaan terävöittämään vuonna 2026 hankkimalla jo käytössä olevaan Opiferus-järjestelmään myös investointien seurantaosio, mikäli valtuusto myöntää tarkoitukseen määrärahan.

Kaupunkikonserni

- 1. Kaupunginhallitus on antanut tilikaudella 2024 konserniohjausta ja omistajaohjausta konserniyhtiöille. Kaupungin konserniohjeessa on määritelty toimenpiteet, joihin yhteisön hallituksen on hankittava kaupunginhallituksen kannanotto. Tarkastuslautakunta korostaa sen varmistamista, että konserniyhtiöt tietävät, mihin toimiin niiden on haettava kaupungin suostumus.*

Kaupunginhallitus ohjeistaa konsernijohtossa toimivia viranhaltijoita varmistamaan, että konserniyhtiöiden toimitusjohtaja ja hallitukset tietävät, mihin toimiin niiden on haettava kaupungin suostumus.

Konserninohjauksesta määrätään mm. 2.6.2025 voimaan tulleessa hallintosäännössä. Konserniohjauksen, konserniohjeen noudattamisen ja tiedonkulun näkökulmasta olisi suotavaa, että jokaisen tytäryhtiön hallituksessa olisi yhtenä varsinaisena jäsenenä johtava viranhaltija. Valtuusto ei esitettyä muutosta hallintosääntöön hyväksynyt.

- 2. Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota etenkin konserniyhtiöiden maksuvalmiuteen ja tappiollisiin tuloksiin. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan markkinoilla toimivien tytäryhteisöjen tuloksentuotto- ja maksukykyyn on kiinnitettävä myös konserniohjauksessa huomiota.*

Osa kaupungin tytäryhtiöistä toimii haasteellisilla markkinoilla, joilla kysyntä vähenee mm. väestö- ja ikärakennemuutosten myöten. Joidenkin yhtiöiden toiminnassa on otettu riskejä, jotka saattavat realisoitua. Yhtiöiden toimitusjohtajat ovat osaavia ja tietävät yhtiöiden haasteet. Yhtiöitä tullaan kuulemaan ja esimerkiksi rahoitushaasteisiin pyritään löytämään ratkaisuja. Yhden yhtiön osalta talouden tasapainon turvaamiseen liittyvien toimenpiteiden selvittäminen on käynnistymässä.

Henkilöstö

- 1. Tarkastuslautakunta tuo esille, että osaavien tekijöiden löytäminen on osittain äärimmäisen hankalaa miltei jokaisella toimialalla. Tämän vuoksi on hyvin tärkeää huolehtia siitä, että Kauhavan työnantajakuva pidetään hyvänä ja huolehditaan olemassa olevien työntekijöiden työhyvinvoinnista. Viime vuosien isot investoinnit ja muutokset ovat kuormittaneet henkilöstöä. Monilla toimialoilla organisaatorakenne on ohut, mikä rajoittaa kehittämistyöhön käytettävissä olevaa aikaa. Monien asioiden toteutus on mennyt tiukoille rajallisen henkilöstömäärän ja käytettävissä olevan ajan vuoksi. Rajalliset resurssit luovat haasteita osallistua erilaisiin kaupungin kannalta potentiaalisin hankkeisiin.*

Lautakunta on kiinnittänyt huomiota henkilöstösuunnitelman tiukkoihin mitoituksiin ja sijaispulaan, mikä kuormittaa työntekijöitä ja lisää vaihtuvuutta. Henkilöstö on tuonut esiin tarpeen kiertäville sijaisille, ja lautakunta pitää tätä kehittämistoimenpiteenä, joka voisi parantaa työssä jaksamista ja henkilöstön saatavuutta. Tarkastuslautakunta on havainnut kehitystarpeita ruokahuollon henkilöstön palkkauksessa.

Henkilöstö on kaupungin tärkein voimavara, ja myös suurin menoerä. Kauhava 2030 -kaupunkistrategian henkilöstöä koskevin painopisteinä ovat osaava ja hyvinvoiva henkilöstö sekä selkeä ja joustava organisaatio. Henkilöstön hyvinvointi on kaupungille tärkeää, ja sitä edistetään mm. e-passilla, kaupungin tarjoamilla jumpilla, tyky-tapahtumilla jne.

Tarkastuslautakunta, kuten kaupunginhallitus ja viranhaltijajohtokin, kantavat huolta kaupungin talouden tasapainon säilymisestä. Talouden tasapainon säilymiseksi henkilöstöorganisaation on oltava optimiin mitoitettu. Kauhavalla henkilöstömäärä on pyritty mitoittamaan siten, että tehtävää on riittävästi, mutta ei liikaa. Kuormitusta on aiheutunut mm. avoimista vakansseista, joita ei ole saatu täytettyä tavoiteajassa sekä pitkistä poissaoloista, joiden sijaistamiset on hoidettu sisäisin järjestelyin.

Ruokahuollon henkilöstön palkkaus on selvästi kunta-alan virka- ja työehtosopimuksen ao. palkkahinnoitteluryhmän alarajan yläpuolella.

Sivistyspalvelujen toimiala

1. *Tarkastuslautakunta on kuulemansa perusteella kiinnittänyt huomiota siihen, että lasten tuen tarpeet ovat lisääntyneet ja moninaistuneet. Lautakunta korostaa, että riittävien tukipalveluiden varmistaminen on keskeistä lasten hyvinvoinnin ja kehityksen kannalta.*

Tarkastuslautakunnan havainnot lasten tuen tarpeista ja moninaistumisesta ovat tärkeitä. Varhaiskasvatuksessa on tärkeää tunnistaa lasten tuen tarpeet, konsultoida ja tukea perhettä lapsen kehityksen ja vanhemmuuden lisäksi. Yhteistyön tekeminen ja vuoropuhelu niin henkilöstön kuin perheiden kanssa korostuu erityisesti. Kasvatus- ja opetuslautakunta toteaa, että Kauhavalla on osaava ja sitoutunut henkilöstö, joka tukee lasten kasvua ja kehitystä parhaansa mukaan.

Varhaiskasvatuksessa on kolme varhaiskasvatuksen erityisopettajaa, jotka työskentelevät ja havainnoivat lapsiryhmien toimintaa sekä konsultoivat henkilöstöä tai muuta moniammatillista henkilöstöä. Varhaiskasvatuksen henkilöstö toimii lähes minimimitoituksella, mikä osaltaan lisää henkilöstön kokemaa kuormittumista ja työn haastavuutta.

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa toimii sekä laaja-alaisia erityisopettajia että erityisluokanopettajia, jotka toimivat oppimisen tuen apuna ja yhteistyön käsipareina henkilöstön kanssa lasten ja nuorten oppimisen ja kasvun tukena. Lisäksi koulunkäynninohjaajien antama tuki on osa oppilaiden oppimisen ja koulunkäynnin tukea. Kasvatus- ja opetuslautakunta haluaa nostaa esille myös koululla tehtävän koulunuorisotyön, jolla on iso vaikutus oppilaiden koulunhyvinvointiin. Perusopetuslakiin on tulossa lakiuudistus, jossa on tavoitteena lisätä liikuntaa koulupäivien ajalle. Tämä toiminta on alkanut Kauhavalla hankkeiden avulla. Valtio myöntää hankeavustuksia kunnille, jotta kunnat voivat valmistautua tuleviin lakiuudistuksiin. Hankerahoituksella kokeillaan ja kehitetään toimintaa.

2. *Lisäksi lautakunta on huolissaan henkilöstön jaksamisesta ja työkuormasta. Työnohjausta ja muita tukitoimia tulisi olla saatavilla, jotta työntekijät voivat suoriutua tehtävistään hyvinvoivina ja motivoituneina.*

Kasvatus- ja opetuslautakunta toteaa lausunnossaan, että se kantaa huolta henkilöstön jaksamisesta ja työkuormituksesta. Varhaiskasvatukseen olisi tarvetta saada lisähenkilöstöä lasten moninaisten haasteiden osalta. Lisähenkilöstöllä on selvä yhteys lasten oikea-aikaisen tuen toteutumiseen ja henkilöstön työn kuormitukseen.

Yhtenä ratkaisukeinona todetaan, että niin varhaiskasvatuksessa kuin perusopetuksessa tulisi olla toimivat sijaiskäytänteet, joista toimivin olisi poissaolevaa henkilöstöä sijaistavan nk. kiertävän sijaisen palkkaaminen. Tämä voisi lautakunnan mukaan olla kokeilemisen arvoinen ja kokeilussa voisi olla mukana aluksi 1-2 päiväkotia ja koulua. Kiertävän sijaisen palkkaamisella on taloudellisesti myönteinen vaikutus, koska lyhytaikaisten sijaisten palkkakulut ovat korkeammat kuin kiertävän sijaisen osalta.

3. *Työntekijöiden näkemykset ja kokemukset kentältä ovat arvokkaita, ja heidän asiantuntemuksensa on tärkeä osa päätöksentekoa. Lautakunta korostaa vuorovaikutuksen kehittämisen merkitystä, jotta henkilöstö voisi kokea tulevansa kuulluksi ja osallistuvansa heidän työhönsä vaikuttaviin ratkaisuihin. Lautakunta korostaa, että lasten*

hyvinvoinnin turvaaminen on tärkeää, ja säästöjen vaikutuksia on hyvä arvioida pitkällä aikavälillä, jotta vältetään mahdolliset tulevat haasteet ja lisäkustannukset. Kaupungin elinvoima rakentuu ennen kaikkea ihmisistä, ei pelkästään rakennuksista.

Kasvatus- ja opetuslautakunta toteaa lausunnossaan, että työyhteisön turvallinen ilmapiiri mahdollistaa sen, että jokainen voi tuoda näkemyksiään esille. Kasvatus- ja opetuslautakunta pitää myös tärkeänä, että jokaisessa yksikössä on toimivat palaverikäytännöt, selkeät ohjeistukset, jotta kaikki työntekijät tulevat osallisiksi ja heillä on tunne vaikuttamisen mahdollisuuksista.

4. *Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota, että elämänlaatulautakunnan alaisen toiminnan toimintakulttuuria on kehitetty ja edistetty. Erityisesti on pyritty siirtämään yksilökeskeisestä työskentelystä kohti yhtenäisenä tiiminä toimimista. Tarkastuslautakunta näkee tämän erityisen positiivisena asiana. Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota, että vuoden 2024 aikana valmistui liikuntapaikkaselvitys, jossa kartoitettiin liikuntapaikkojen määrä ja kunto. Kauhavalla on yli 100 liikuntapaikkaa. Näiden ylläpitäminen on tärkeää ja siihen tulisi olla riittävät resurssit.*

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota, että elämänlaatulautakunnan alaisen toiminnan toimintakulttuuria on kehitetty ja edistetty. Tarkastuslautakunta näkee erityisen positiivisena asiana sen, että yksilökeskeisestä työskentelystä on pyritty kohti yhtenäisenä tiiminä toimimista. Elämänlaatulautakunta jatkaa työskentelyä elämänlaatupalvelujen tiimityön tukemiseksi.

Liikuntapaikkaselvityksestä käy ilmi, että Kauhavalla on yli 100 liikuntapaikkaa, näiden ylläpitäminen on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tärkeää ja sille tulisi varata riittävät resurssit. Elämänlaatulautakunta tekee yhteistyötä teknisen lautakunnan kanssa ja on määritellyt tavoitteet liikuntapaikkojen hoitotasolle. Hoitotasoa haastaa tällä hetkellä liikuntapaikkojen hoitohenkilöstön resurssin vähyys. Näin ollen tavoitteeksi asetettu hoitotaso ei täysin kohtaa resurssin kanssa.

5. *Kauhavan kaupungin tavoitteena on nostaa edelleen Hyte-kerrointa. Hyte-rakenteen selkeyttäminen ja hyvinvointialueen kanssa yhteisen näkemyksen luominen ovat tärkeitä asioita, koska kyseessä on yhteiset kuntalaiset. Tarkastuslautakunta korostaa, että HYTE-kertoimen nostaminen vahvistaa Kauhavan kaupungin resursseja hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.*

Tarkastuslautakunta korostaa, että HYTE-kertoimen nostaminen vahvistaa Kauhavan kaupungin resursseja hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä hyvinvointialueen kanssa tehtävää yhteistyötä, sillä kyseessä on yhteiset kuntalaiset. Elämänlaatulautakunta edistää yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden tukemiseksi. Työ vaatii pitkäjänteisyyttä sekä yli toimialojen tehtävää yhteistyötä. Tärkeässä roolissa on myös kolmas sektori, joka tuottaa Kauhavalla runsaasti hyvinvointipalveluja.

6. *Tarkastuslautakunta haluaa tuoda esille, että vaikka avustusoheisääntö on päivitetty, tulisi avustusten jakamisen kriteeristöä edelleen selkeyttää ja kehittää. Näin avustukset kohdentuvat oikeudenmukaisesti.*

Tarkastuslautakunta haluaa tuoda esille, että päivitetyn avustussäännön lisäksi avustusten

jakamisen kriteeristöä tulisi edelleen selkeyttää ja kehittää. Elämänlautulautakunta jatkaa työskentelyä avustusten jakamisen perusteiden oikeudenmukaisuuden eteen.

- 7. Nuorisotyötä on saatu jalkautettua edelleen Kauhavalle. Verkostojen luominen niin nuoriin kuin kaupungin muihin toimijoihin vaatii pitkäjänteistä työtä, jota on tärkeää jatkaa tulevaisuudessakin. Nuorisiohjaajien läsnäolo rauhoittaa koulutyötä ja ehkäisee nuorten syrjäytymistä. Etsivä nuorisotyö on tärkeässä roolissa etenkin niiden nuorten osalta, jotka eivät ole enää minkään palveluiden piirissä. Toiminnassa pyritään koko ajan ennaltaehkäisevämpään otteeseen, johon tulee kaupungissa panostaa.*

Tarkastuslautakunta nostaa esille nuorisotyön jalkauttamisen jatkumisen. Koulunuorisotyö sekä etsivä nuorisotyö ovat tärkeässä roolissa nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi. Tarkastuslautakunta painottaa ennaltaehkäisevää otetta, johon kaupungin tulee panostaa. Elämänlautulautakunta kiinnittää erityistä huomiota nuorten hyvinvoinnin edistämiseen. Ennaltaehkäisevä ote nuorisopalveluissa sekä verkostojen ja yhteistyön rakentaminen pitkäjänteisesti yhteistyössä opetuksen, kasvatuksen sekä hyvinvointialueen kanssa luovat paremmat mahdollisuudet nuorten tukemiseen.

Yhteenvedon voidaan todeta, että tarkastuslautakunnan esille nostamat asiat ovat edistyneet tavoitteiden mukaisesti. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistyötä tulee jatkossakin vahvistaa ja varmistaa hyvinvointialueen kanssa tehtävää yhteistyötä. Elämänlautupalvelujen perustuksen lisäksi hyvinvointia ja terveyttä edistetään myös hanketoiminnan avulla. Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa vahvistaa kuntalaisten palvelutarjontaa.

Teknisten palvelujen toimiala

- 1. Alempiasteisen liikenneverkon kehittäminen ei ole edennyt valtionavustusten puuttumisen vuoksi, mikä tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan hidastaa alueen liikenneinfrastruktuurin kokonaisvaltaista kehittämistä. Sen sijaan kaavateiden perusparannukset ovat toteutuneet suunnitellusti, mikä on tärkeää kaupunkialueen toimivuuden ja turvallisuuden kannalta. Tarkastuslautakunta on huolissaan viime tilikauden tapan teidenkuntovetelasta, sillä se aiheuttaa lisäkustannuksia.*

Teknisen lautakunnan näkemyksen mukaan tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota tärkeään ja ajankohtaiseen asiaan. Kiinteistöinvestointien vähentyessä merkittävästi, investointien painopistettä tulee suunnata tie- ja katuinfran korjausvelan kiristämiseen. Haasteena tässä on valtion kiristynyt rahoitus alempiasteisen tieverkon korjaamiseen ja yksityisten perusparannusten rahoittamiseen.

- 2. Investointien suunnittelun ja budjetissa pysymisen haasteet ovat olleet ilmeisiä, mikä näkyy muun muassa keskuskeittiön ja Alahärmän urheilukentän budjettiylityksissä. Lautakunta korostaa, että investointien toteutuksessa on jatkossa tärkeää varmistaa tiukka talousseuranta ja kustannusten hallinta.*

Tekninen lautakunta yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen tiukan talousseurannan ja kustannusten hallinnan tärkeydestä. Lisäksi tekninen lautakunta toteaa, että kustannussuunnittelun tärkein kohta on huolellisesti ja perusteellisesti tehty etukäteistutkimukset ja laadukkaat suunnitelmat. Näihin on varattava riittävästi aikaa ja määrärahoja mutta myös riittävät resurssit tilaajaorganisaatiolle.

3. *Liikuntapaikkojen hoidon resurssipula on haaste, ja tarkastuslautakunta arvioi, että lisäresurssien tarve kunnossapidossa on perusteltu. Ulkopuolisten urakoitsijoiden vastuiden kasvu edellyttää tarkempaa valvontaa, mikä kasvattaa kaupungin työmäärää ja kustannuksia.*

Teknisen lautakunnan näkemyksen mukaan tarkastuslautakunta on ymmärtänyt minkälainen epätasapaino vallitsee lisääntyvän liikuntapaikkatarjonnan ja vähenevän henkilöstön välillä. Teknisen lautakunnan näkemyksen mukaan uudet liikuntapaikat vaativat ehdottomasti lisäresursseja sekä tekemiseen, että ulkopuolisilla teettämiseen. Erityisesti ammattitaitoisen liikuntapaikkamestarin tarve on suuri. Nämä tarpeet tulee huomioida vuoden 2026 talousarviossa ja henkilöstösuunnitelmassa.

Ympäristölautakunta, lausunnon antaa kaavoitus- ja lupalautakunta

4. *Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupungilla on historiasta kertynyttä valvontavelkaa, joka kasvaa edelleen resurssipulan vuoksi. Valvottavia kohteita on paljon suhteessa kaupungin kokoon, eikä nykyinen henkilöstömäärä riitä vastaamaan valvonnan tarpeisiin. Lautakunta korostaa lisäresurssien tarvetta, jotta valvonta ja palvelut saadaan toteutettua tehokkaasti ja kattavasti.*

Valvontoja on pyritty tekemään vuosittain hyväksyttävän valvontaohjelman mukaisesti resurssien puitteissa. Muiden vireille tulleiden asioiden määrä vaikuttaa valvontojen määrään nykyisellä henkilöstöllä. Valvontavälin pitkittyessä mahdolliset ongelmat ja taloudelliset menetykset saattavat kasvaa merkittävästi. Lisäresurssin käyttö mahdollistaisi valvontajonojen purkamista nykyistä nopeammin. Valvonnoissa on otettu käyttöön mittalaitteen ja droonin lisäksi paikkatietojärjestelmä, jotka kaikki lisäävät valvontojen laatua ja hyödyttävät myös valvottavia toiminnanharjoittajia. Lisäresurssia maa-ainesvalvontaan on siirretty sisäisesti maankäyttöasiantuntijan tehtävästä.